

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 56

28.7.2016.godine

Beograd

ZAPISNIK

Sa 55. sednice Komisije za žalbe održane 28.7.2016. godine sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu

Prisutni članovi Komisije: Stojan Marković, Marija Kordić, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Ivan Cvejić, Petar Jeremić, Vladimir Radomirović, Nevena Krivokapić, Ivana Stjelja. Članovi Komisije prethodno su obavešteni da je Asocijacija medija za ovu sednicu, umesto Zlatka Čobovića, delegirala Filipa Švarma.

Odsutni članovi Komisije: Dragan Đorđević

Ostali prisutni: Ljubica Đukanović iz advokatske kancelarije Stojković, koja zastupa „Blic“, Miroslava Obadić, podnosilac žalbe iz JP Kikinda i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Zorane Mihajlović na tekstove objavljene u „Kuriru“
2. Razmatranje žalbe JP Kikinda na tekst objavljen u „Blicu“
3. Razmatranje žalbe Petra Jeremića na tekstove objavljene u „Kuriru“
4. Razmatranje žalbe Petra Jeremića na tekstove objavljene u listu „Alo“
5. Razmatranje žalbe Tamare Skrozza na tekst objavljen u „Blicu“
6. Razmatranje žalbe Tamare Skrozza na tekst objavljen u „Informeru“

Komisiji će u narednih šest meseci predsedavati dosadašnji zamenik predsednika Stojan Marković, dok će njegov zamenik biti Vladimir Radomirović.

1. Potpredsednica Vlade Srbije u tehničkom mandatu Zorana Mihajlović podnela je žalbu zbog tri teksta u kojima je „Kurir“ pisao o tome da Agenciji za borbu protiv korupcije nije prijavila sat, koji, navodno, košta 20.000 evra. Iz rasprave i odlučivanja bila je isključena Marija

Kordić, u vreme objavljivanja tekstova zaposlena u „Kuriru“. U toku rasprave, Petar Jeremić je rekao da sporne tekstove ne može da posmatra izolovano, jer je, radeći monitoring dnevnih novina, evidentirao da je list i pre toga vodio kampanju protiv ministarke, pišući danima o njenom stanu, pa o satu, pa o tome koliko troši na odeću, teretanu...te da nije video nikakve dokaze za iznete optužbe, zbog čega smatra da su prekršene odredbe Kodeksa koje se odnose, pre svega, na obavezu razlikovanja činjenica od pretpostavki i nagađanja. Tamara Skrozza je naglasila da ovo nije prvi put da „Kurir“ piše o basnoslovno skupim satovima funkcionera, uglavnom bez dokaza. Ona je istakla da je vrlo neozbiljno da novinari samo na osnovu fotografija procenjuju vrednost sata, jer postoje veoma dobre kopije i to samo stručnjak može da oceni. Filip Švarm je rekao da njemu ovo liči na jednu od hajki koje se protiv nekih ljudi vode u vreme formiranja vlade. Bez obzira što je reč o javnoj ličnosti, postoji i granica javnog interesa, a naslovom „Lažeš kao pas“ krši se i etika i kultura javne reči. Nevena Krivokapić je ocenila da postoji interes da se zna imovina javnih funkcionera, ali da se u ovom slučaju čitava priča formira na osnovu nekog, navodno relevantnog, izvora, a da to ničim nije potkrepljeno. Ona je navela da joj se ne čini mogućim da nov sat košta 20 hiljada evra, a da mu vrednost kad je polovan opadne toliko da vredi 350 do 450 dolara, jer zašto bi neko ulagao u imovinu koja toliko gubi na vrednosti. Dodala je i da se „Kurir“ poziva na to da Zorani Mihajlović slali pitanja na koja nije odgovorila, a zapravo su objavili samo drugi odgovor koji im je poslala. Nakon rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da je „Kurir“ prekršio Kodeks novinara i naložila listu da objavi odluku.

2. Miroslava Obadić, PR JP „Kikinda“, podnela je žalbu zbog, kako je navela, netačnih navoda u tekstu, kao i zbog toga što nije objavljen odgovor koji je dostavljen redakciji. Marija Kordić je u raspravi rekla da veruje da Kodeks nije prekršen. Dve stvari joj se čine bitnim za takvu odluku - najpre istina je da u tekstu nema dokaza da ne postoji pisarnica na koju bi predala pitanja, kako novinarka tvrdi, ali to nije toliko drastična greška da bi ocenila da je prekršen Kodeks - dok ostale informacije o tome šta je traženo od JP „Kikinda“ i šta je poverenik naložio daje treće lice. Demanti je takav da ga nije ni trebalo objaviti, sem da se pokaže kako u JP „Kikinda“ tretiraju novinare. Po njoj, tekst je loš, ali njime nije prekršen Kodeks. Tamara Skrozza je, međutim, rekla da misli da Kodeks jeste prekršen, jer se čitav tekst odnosi na to da li su novinari i kako slali pitanja, a zapravo se uopšte ne bavi onim što piše u naslovu. Iz teksta, ocenila je, ne saznajemo ništa – ni o kakvom filmu je reč, ni da li je snimljen, da li je to u javnom interesu, da li je opravdano potrošiti taj novac na film - redakcija jednostavno nije uložila nikakav trud da bilo šta razjasni. Preduzeće je stavljeno na stub srama, a ne znamo da li za to ima razloga. Ona je navela da su prekršene odredbe koje se odnose na izostavljanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav čitaoca i na to da naslov mora da odgovara sadržaju teksta. Sličnog mišljenja je bio i Ivan Cvejić, istakavši da nije prekršaj sam po sebi odluka javnog preduzeća da sponzoriše film, kao i da je „Blic“ morao da uloži više napora da nešto o tome sazna. Ako nije mogao od javnog preduzeća, mogao je da pita kolege iz televizije koja je dobila novac za film. On, Filip Švarm i Nevena Krivokapić su ocenili da očigledno postoji neki problem u komunikaciji između redakcije i JP „Kikinda“ i naglasili da im smeta insistiranje preduzeća da novinari predaju pitanja na pisarnicu. Vladimir Radomirović je rekao da je zbog toga „Blic“ trebalo da objavi odgovor PR preduzeća, pa da onda nastavi priču o tome kako javna preduzeća zahtevaju da novinari dostavljaju pitanja na

pisarnicu, što je propušteno. On je ocenio da je tekst primer „lošeg novinarstva“, ali da misli da je Kodeks prekršen samo time što nije objavljen odgovor. Filip Švarn je takođe istakao da redakcija, po Kodeksu, ima obavezu da objavi odgovor, a sličnog mišljenja bio je i Petar Jeremić. Vlado Mareš je naveo da je glavni problem u tome što je dat novac za film, kojeg nema, te da tekst ukazuje na to, a sve ostalo su nebitni detalji. Skrozza je, međutim, rekla da ni to iz teksta nije jasno, jer se ne zna ni da li je film snimljen niti koji je rok za završetak. Po završetku rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da je Kodeks prekršen neobjavljivanjem odgovora. Kad je reč o samom tekstu, pet članova Komisije je glasalo da je Kodeks prekršen, pet da nije, pa nije bilo potrebne većine ni za jednu odluku.

3. Petar Jeremić je podneo žalbu zbog tekstova objavljenih u vezi sa silovanjem i ubistvom trogodišnjeg deteta u okolini Zaječara. Raspravi i odlučivanju nisu prisustvovali Petar Jeremić i Marija Kordić. Članovi Komisije su upoznati i sa nalazima poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, koji je sproveo nadzor da bi utvrdio da li su informacije „curele“ iz policije i zaključio da u medijima objavljeni detalji iz obdukcionog nalaza, sa saslušanja krivljenog i psihijatrijskog veštačenja ne odgovaraju sadržaju dokumenata. U toku debate, Filip Švarn je rekao da je ovaj slučaj na sudu, suđenje bi bilo zatvoreno za javnost upravo da do nje ne bi došli mučni detalji koji su navođeni u spornim tekstovima. Svako, rekao je, ima pravo na pošteno suđenje, a ovde mediji već traže vraćanje smrtno kazne. Ivan Cvejić je ocenio da je veoma važno da se Komisija izjasni o ovakvom načinu izveštavanja, kojim su, po njemu, najmanje četiri dnevne novine drastično prekršile Kodeks. On je dodao i da je očigledno reč o trendu koji poprima sve veće i gore razmere, dok je odgovor redakcije na žalbu ocenio kao „potcenjivački“, ne samo u odnosu na članove Komisije, nego i na javnost uopšte. Tamara Skrozza je u kazala na to da se sa svakim novim zločinom objavljuju sve mučniji i gori detalji zločina i detalji o stanju tela, kao da silovanje i ubistvo trogodišnje devojčice već samo po sebi nije dovoljno užasno, nego je potrebno do sitinica navoditi sve što joj se dogodilo. Čak i mediji, rekla je, koji navodno nisu hteli da se bave detaljima, navodili su da je telo unakaženo, da kovčeg nije mogao da bude otvoren i sl. Ivana Stjelja je ukazala i na to da se označavanjem izvršioca krivičnog dela kao umobolnog dodatno stigmatizuju osobe sa psihičkim problemima. Vladimir Radomirović je predložio, a Komisija jednoglasno prihvatila, i da se u svim odlukama u vezi sa ovim slučajem naznači da Komisija za žalbe apeluje na tužilaštvo i policiju da odredbe osobe koje bi u ovakvim slučajevima davale informacije medijima, kako bi se sprečilo objavljivanje netačnih navoda i spekulacija. Komisije je jednoglasno odlučila da je „Kurir“ prekršio Kodeks.

4. Žalba Petra Jeremića na tekstove u listu „Alo“ bila je sličnog sadržaja kao i prethodna. Podnosilac žalbe nije prisustvovao raspravi i odlučivanju. Članovi Komisije ocenili su da, u odnosu na tekstove iz „Kurira“ „Alo“ nesumnjivo podstiče i na nasilje, odnosno, kako je rekao Ivan Cvejić, „na streljanje osumnjičenog, ako već ne može da se linčuje“. Marija Kordić je rekla da, po njenom mišljenju, tekstom „Silovao devojčicu, pa joj smrskao glavu“, Kodeks nije prekršen, dok ostalim tekstovima jeste, pošto sadrže morbidne detalje koji su navedeni bez ikakvog razloga, poput onog u čemu će devojčicu sahraniti. Na ovo je reagovala Tamara Skrozza, koja je rekla da je „smrskao joj je glavu“ upravo takav detalj, kao da zločin nije dovoljno užasan sam po sebi i nije dovoljno napisati da je dete silovano i ubijeno. Marija

Kordić je, međutim, ocenila da je za tabloid prava mera objasniti način na koji je devojčica ubijena i da je to u okviru dozvoljenog Kodeksom. Komisija je jednoglasno odlučila da je „Alo“ prekršio Kodeks novinara Srbije.

5. Žalbu zbog teksta koji je o istom slučaju objavio „Blic“ podnela je članica Komisije Tamara Skrozza, koja nije učestvovala u raspravi i odlučivanju o žalbi. Članovi Komisije su u kraćoj raspravi ocenili da i za ovaj tekst važi ono što je rečeno za prethodne, bez obzira što stanje tela nije tako detaljno opisano. Komisija je posebno ukazala na nedopustivu zloupotrebu emocija članova porodice ubijene devojčice, koji su fotografisani i intervjuisani u situaciji kada se osnovano može tvrditi da zbog bola, potresenosti i šoka, nisu bili u stanju da jasno rasuđuju. Komisija je i u ovom slučaju jednoglasno odlučila da je Kodeks prekršen.

6. Ista odluka, sa istom argumentacijom, doneta je i o žalbi koju je Tamara Skrozza podnela na tekst koji je objavio „Informer“. Ona nije učestvovala u raspravi i odlučivanju, a Komisija je jednoglasno izrekla javnu opomenu, budući da je reč o mediju koji nije prihvatio punu nadležnost Saveta za štampu.

Sednica je završena u 19.15 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Stojan Marković